

Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie: 02.05.2024 nr 1-12/550-1

Meie: 29.05.2024 1-12/UH/16426-1

Seisukoht Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse suhtes

Austatud Heidy Purga

Täname kultuuriministeeriumi Eesti Rahvusringhäälingut puudutava VTK algatamise ja protsessi vedamise eest!

Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituut saadab oma seisukoha dokumendi suhtes.

Oleme nõus sellega, et muutunud ühiskondlikud ja majanduslikud olud tingivad ka vajaduse korrastada avaliku meediateenuse pakkumist, seades sellele selgemad ootused avalikkuse poolt. Samuti on oluline toetada muutunud oludes ERRi kui organisatsiooni arengut ja autonoomiat, panustamist eesti kultuuri ja ühiskonda, sh innovatsiooni toetamise kaudu.

VTK sõnastab vajaduse avalike meediateenuste määratluse järele. Oleme sellega nõus ja laiendame VTK selgitust. Nimelt sõnastab VTK, et olemasolevas seaduses on ERRi ülesannete loetelu üldjoontes sobiv. Seaduse muutmise või uue seaduse väljatöötamise protsessis peame siiski oluliseks avada laiem arutelu ERRi ülesannete üle. Näeme vajadust laiema kaasamise järele ja sõnastada ERRi ülesanded koostöös erinevate avalikkuse huve esindavate huvirühmadega. Lisaks kitsamalt meediavaldkonna toimijatele peavad olema nende ülesannete sõnastamise juures kultuuri, majanduse ja teiste avalikkuse rühmade esindajad. Erinevalt praegusest peavad olema ülesanded määratletud selliselt, et on võimalik hinnata nende täitmist. Samuti peab olema seaduses selgelt sätestatud, kuidas annab ERR regulaarselt avalikkusele aru oma ülesannete täitmisest. See on laiem kui see, mida näeb praegu VTK ette, nimelt laiem kui järelevalve, mida saab teostada TTJA.

Aruandluskohustuse (*accountability*) sätestamine seaduses peaks kirjeldama protsessi, kuidas ERR annab avalikkusele aru oma tegevusest ja kuidas tuleneb sellest järgmiste tegevuseesmärkide seadmine ning kuidas avalikkus uute tegevuseesmärkide seadmist saab mõjutada. Hindame praegust lahendust (aruanded ERRi nõukogule, majandusaasta aruanded) ebapiisavaks. Aruandekohustuse ülesannet ei saa delegeerida ka regulaatorile, sest tegemist on eneseregulatsiooni protsessiga, mille huvi peab olema ERRil endal. Sõltumatu regulaator saab teostada ainult järelevalvet.

Toetame VTKs sõnastatud tehnoloogianeutraalset lähenemist. ERRil peab olema autonoomia määratleda oma sihtrühmad ja kasutada nendeni jõudmiseks aja- ja asjakohaseid leviviise. Kanalite arvu või leviplatvormide täpne määratlemine ei ole pidevalt muutuv keskkonnas otstarbekas, sest välistab vajaliku paindlikkuse ERRil oma tööd ise korraldada.

Peame oluliseks saavutada olukord, et ERRile on tagatud stabiilne ja selle autonoomiat mitte ohustav rahastus. Väljatöötatav seadus peab tagama ERRile autonoomia organisatoorse ja toimetustlike valikute osas. Samuti välistada poliitiline mõju ERRi juhtimisele.

VTK-s toodud uute toodete turule toomise mõju eelne hindamine on meie hinnangul kulukas ja väheviljakas. Selliste hindamiste ebaotstarbekust on näidanud mitmed teadusuuringud. Selle asemel peab toimuma ERRile seatud ülesannete täitmise regulaarne monitoorimine ja nendest avalikkusele aruandmine.

Peatoimetajate ja toimetuse juhtide paindliku süsteemi loomise mõtte sissekirjutamine seadusesse vajab täiendavat analüüsi seisukohast, kas see pigem toetab või ei toeta ERRi autonoomiat.

Edu teemaga edasiliikumisel!

Lugupidamisega

Ragne Kõuts-Klemm

ühiskonnateaduste instituudi juhataja
ajakirjandussotsioloogia kaasprofessor